

TEKSTO SUVOKIMO UŽDUOTIS

Perskaitykite šį tekstą ir atsakykite į klausimus.

N. Miliauskaitės prisistatymas „Poezijos pavasary“

1. Išlendame kaip tie „pilypai iš kanapių“, nežinome net nuo ko pradėti: tebelaukiame pirmosios knygelės.
2. O norėtusi kalbėti apie tuos, kuriems sunku, kurie nesugeba prisitaikyti, nemoka gyventi. Ne apie tą, iš viršelio besišypsančią moterį, – apie kasdienišką, pervargusią, nervingą: nuolatiniai rūpesčiai, nuslėptos bėdos, nerimas, trūkstamo dvasinio pasaulio ilgesys. Tarnyba, visuomeninė veikla, kolektyvas, kvalifikacijos kėlimas – ir tik po to – šeima, namai? Ar ne per sprangūs, ar ne per brangūs tie emancipacijos vaisiai? Namai, kurių taip ilgai neturime, – ankšti bendrabučiai, butai standartiniuos mikrorajonuos – ar tai išsvajota erdvė kiekvieno individo savimonei, intymumui? Kartais atrodo – lyg prarastume tą jausmą. Gal todėl R. Polianskio „Tese“ priimame kaip nepaprasto grožio pasaulį, beviltiškai prarastą.
3. Ir dar – norėtusi, kad būtų įteisinta (nežinau net kaip pavadinti) „nevyriškoji“ poezija. Ji nutylima, neįvertinama, lyg brūkštelėta referatų paraštėse (tie amžini – kokie neteisingi! – „panelė su baltom pirštinaitėm“). Prozoje klasikinis tokios literatūros pavyzdys galėtų būti Š. Brontės „Džeinė Eir“ (pas mus – Šatrijos Raganos „Viktutė“). „Džeinė Eir“ – visai ne šedevras, bet tokios krypties literatūra būtina mūsų psichikai. Tad ar nereikėtų pripažinti ir tokios poezijos – bent jau galimybę?
4. Vis dažniau imame į rankas autobiografines knygas. Nusibodo, nejaudina, erzina neautentiški, išgalvoti, per daug bendri kūriniai, jaunųjų ir vyresniųjų. Jaučiame asmenybės ilgesį. Traukia, kas tikra, neišgalvota, pergyventa, iškentėta – širdim ir kailiu. Todėl ir skaitome „Raštų“ paskutiniuosius tomus: laiškus, dienoraščius (E. Dostojevskio, R.M. Rilės, F. Kafkos, M. Prusto), kuičiamės po mokslines biografijas, ieškome prototipų, įsižiūrime į senoviškas fotografijas, lyginame iškilusius veidus. Nors ir laišškai, ir dienoraščiai – tik autentiškoji, o ne meninė tiesa. Arba ieškome pačių ankstyvųjų kūrinių, neužbaigtų, variantų – tų, kurie tapo pradžia ir medžiaga pagrindiniams darbams. Trokštame kuo geriau pažinti tą, kuris mums brangus ir artimas.
5. Žinoma, poezija kažin ar gali padėti tiems, apie kuriuos norėtusi rašyti, bet jaučiu pareigą – būtent apie juos. Gal juokinga, kvaila ir senamadiška, tačiau norėtusi užfiksuoti specifinę realybės dalelę, kurią gal bent kiek pažįstu, pateikti liudijimą, o svarbiausia – paversti poezija (nors nežinia, ar pavyktų).

Klausimai:

1. Kokios problemos keliamos 2-oje šio teksto pastraipoje? Formuluokite jas klausimo forma.

2. Atidžiai perskaitykite 2 ir 3-ią pastraipas ir nurodykite, kokius du svarbius norus išsako šio teksto autorė – poetė Nijolė Miliauskaitė.

3. Remdamiesi tekstu, nurodykite, kokios moters gyvenimas labiausiai domina poetę.

4. Savais žodžiais paaiškinkite, kaip Jūs supratote poetės keliamą klausimą: „Ar ne per sprangūs, ar ne per brangūs tie emancipacijos vaisiai?“

5. Remdamiesi tekstu, apibūdinkite, kokią moters pasaulio viziją kuria garsaus režisieriaus Romano Polianskio filmas „Tese“ (pagal Tomo Hardžio romaną „Tese d'Erbervilių giminės“).

6. Kokias Jūs žinote moteris prozininkes, vaizdavusias savo kūrinuose moters dramą ar likimą? Nurodykite autorės ir jų kūrinius.

7. Atidžiai perskaitykite 4-ą pastraipą ir nurodykite, kodėl, pasak poetės, žmonės šiandien vis dažniau ima į rankas autobiografines knygas.

8. Kokių žanrų kūriniai šiais laikais labiausiai mėgsta skaityti žmonės?

9. Savais žodžiais paaiškinkite, kodėl laiškai ir dienoraščiai – „tik autentiškoji, o ne meninė tiesa“.

10. Perskaitę 5-ą pastraipą, nurodykite, kokią pareigą jaučia poetė.

11. Raskite 1,2 ir 3-ioje pastraipose bei pacituokite šias meninės raiškos priemones: a) retorinius klausimus ir sušukimus, b) deminutyvus, c) epitetus, d) frazeologizmus.

12. Raskite 3-ioje pastraipoje palyginimą ir savais žodžiais paaiškinkite jo prasmę.

13. Nurodykite šio teksto funkcinį stilių.

14. Argumentuokite.

15. Koks šio teksto žanras?
